

УДК 346.5:330.341.1

М. Д. Василенко

ПРОСУНУТА СПІВПРАЦЯ, ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ І СУБСИДІАРНІСТЬ В ПРАВОВІЙ ОСНОВІ ІННОВАЦІЙНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В КРАЇНАХ — ЧЛЕНАХ ЄС

В минулому столітті ефективність національних політик інноваційного і технологічного розвитку окремих країн — членів ЄС все ж таки до кінця не забезпечувала зростання показників інноваційного розвитку на рівні наднаціонального об'єднання в цілому. Тому в березні 2000 р. на засіданні Європейської ради в Лісабоні була запропонована програма створення інфраструктури знань, активізації інновацій та економічних реформ: почався принциповий етап інноваційного розвитку співтовариства, що полягає в створенні інноваційної системи ЄС, про яку досить часто пишуть в Україні [1, с. 85]. «Лісабонська Стратегія» ЄС була спрямована, зокрема, і на розвиток «економіки знань» за допомогою заохочення досліджень, поліпшення політики у галузі освіти, розвитку інформаційних технологій і створення сприятливого інноваційного клімату для Союзу в цілому та інноваційних структур зокрема. При цьому розвиток сфери НДДКР і зміцнення інноваційного потенціалу входили і входять до числа основних політичних і економічних пріоритетів країн-членів ЄС. Однією з особливостей проведення політики у цій сфері в ЄС було і залишається існування і взаємодія інноваційної політики ЄС та інноваційної політики держав — членів ЄС. Оскільки регулювання у сфері інноваційної діяльності відноситься до виняткової компетенції держав — членів ЄС, діяльність самого ЄС в цій сфері може здійснюватися тільки в рамках так званого режиму «відкритої координації», заснованого на добровільній співпраці держав — членів ЄС і ухваленні актів, що носять виключно рекомендаційний характер, з подальшою їх імплементацією в національне законодавство. Оцінки рівня інноваційного розвитку країн — членів ЄС, проведені експертами-аналітиками статистичних служб ЄС, підтвердили наявність тенденцій до диференціації

країн — членів ЄС, так само як і при порівнянні загального рівня інноваційної активності країн-членів з іншими країнами.

Раніше М. Д. Василенком було досліджено, яким чином сфери інноваційного, освітнього, медичного та культурного характеру стали предметом спільних повноважень, а на практиці предметом спеціальних повноважень країн-членів, а прийняті угоди називаються змішаними. Це об'єднує різні країни, ставлення яких до подальших кроків у напрямі політичної централізації далеко не завжди однозначне [2]. Автором в роботі було показано, як одні держави прагнуть до прискорення інтеграційних процесів і заради цього готові погодитися на нові обмеження державного суверенітету на користь наднаціональних інститутів Союзу. Інші, навпаки, відчують із цього приводу скептицизм, а часом і пряму ворожість. Історія свідчить, що ЄС неодноразово був ареною боротьби політичних сил, які прагнули або до максимального поглиблення інтеграції, або до розвитку співпраці, що не потребує передачі суверенних повноважень наднаціональним органам. Неодноразово суперечність вдавалося знімати за рахунок того, що на поглиблення інтеграції йшла лише частина потенційних партнерів. З рештою ключовою проблемою політико-правової інтеграції в ЄС залишається питання про вплив такої інтеграції на суверенітет держав-членів. Слід відзначити, що питання, що розглядаються в представлених роботах на даний час не одержали однозначного тлумачення. Як відомо [3], найбільший вплив одержали три концепції: теорія «розділеного» суверенітету, теорія «злиття» суверенітетів держав-членів і концепція втрати значення суверенітетом на сучасному етапі суспільного розвитку. При цьому оптимальним варіантом можна вважати становище в рамках ЄС, коли можлива безучасть країн-членів в гармонізації або, навпаки, просунута (тісніша) співпраця. Однак у науковій літературі це питання залишається майже не дослідженим. Існують прогалини в розумінні місця цих процесів в рамках ЄС і механізмах їх здійснення при функціонуванні інститутів ЄС. Субсидіарність як принцип права обговорюється в роботі О. О. Чувпила [4]. На його думку, субсидіарність — це принцип, у відповідності з яким організується вертикаль влади на основах централізації і децентралізації між органами ЄС і держав-членів. Це випадок субсидіарності, коли вертикаль влади організована з початку централізації, а потім проводиться децентралізація між інститутами і органами ЄС і держав-членів [4, с. 71].

Метою цієї роботи є дослідження посиленої співпраці, диференціації та субсидіарності в країнах — членах ЄС як запоруки правової основи у сфері інноваційного регулювання після прийнятті Лісабонського договору 2007 року про «оновлення» ЄС, який набрав чинності лише з грудня 2009 р.

У 2007 р., спираючись на розрахунки Сумарного індексу інноваційного розвитку (Summary Innovation Index, SII), аналітики ЄС виділили чотири групи країн з числа провідних, в тому числі й країн — членів ЄС.

Сумарний індекс інноваційного розвитку використовується при розрахунках для реалізації Лісабонської стратегії.

У першу групу країн, які є лідерами по рівню інноваційного розвитку, увійшли Швеція, Швейцарія, Фінляндія, Ізраїль (не має членства в ЄС), Данія, Японія, Німеччина, Великобританія і США (не має членства в ЄС).

У групу країн, у яких рівень інноваційного розвитку є співвідносним з середнім значенням по країнах ЄС-27 або не нижчий, ніж у лідерів, увійшли Люксембург, Ісландія, Ірландія, Австрія, Нідерланди, Франція, Бельгія, а також Канада (не має членства в ЄС). Такі країни, як Австралія (не має членства в ЄС), Норвегія, Чехія, Естонія, Словенія, Італія, Кіпр і Іспанія, увійшли до групи тих країн, які прагнуть досягти середнього значення індексу по країнах ЄС-27. Такі країни, як Мальта, Литва, Угорщина, Греція, Португалія, Словаччина, Польща, Хорватія, Болгарія, Латвія і Румунія, опинилися в числі тих, що «відстають». Групування країн здійснюється на підставі 25 індикаторів, які, у свою чергу, також розбиті на п'ять груп. Розділ «Умови для інновацій (Innovation Drivers)» включає індикатори, що відображають вплив інфраструктурних умов на розвиток інноваційного потенціалу. Індикатори групи «Інвестиції в знання (Knowledge Creation)» вимірюють обсяги інвестицій, що направляються державою і приватним сектором в НДДКР. «Інновації та підприємництво (Innovation & Entrepreneurship)» вимірюють інноваційну активність на рівні фірм. Індикатори групи «Застосування інновацій (Applications)» відображають роль продуктивності праці і ділової активності в інноваційних секторах економіки, а показники групи «Інтелектуальна власність (Intellectual Property)» вимірюють результати успішних науко-нау. Незважаючи на різні точки зору з приводу впливу правової та політичної інтеграції на суверенітет держав-членів, ніхто не заперечує факту наділення ЄС в особі його інститутів влади частиною суверенної компетенції, що раніше належала виключно державам-членам. Відповідні положення містяться як в конституціях держав-членів, так і в рішеннях національних конституційних судів, а рівно й Європейського суду. Диференціація та просунута співпраця частково допомагали і допомагають подолати цей бар'єр [5]. Однак навіть після реставрації Лісабонської стратегії в 2005 р., коли спільні зусилля країн-членів привели до помітних досягнень в галузі наукових досліджень, знань та інновацій, при цьому ще кожна з країн — членів ЄС самостійно обирає форми співпраці між ними щодо підтримки інноваційної діяльності. Принциповими залишаються вимоги з боку ЄС щодо прозорості фіскальних преференцій та процедури їх отримання. Проекти повинні бути інноваційними і повинні мати відповідне значення для економіки країни та ЄС. При цьому відзначимо, що ЄС все ще відстає від США і Японії по багатьох параметрах, що характеризують розвиненість інноваційної економіки, і, не дивлячись на значне скорочення розриву між країнами, найближчим часом ЄС важко, на думку автора, наздогнати визнаних лідерів, до яких приєднався ще й Китай.

Існують два способи визначення різниці щодо поглиблення інтеграції ЄС, тобто у створенні «прискореної, кількоколіїної Європи». Перший спосіб являє собою виняток загально прийнятого формату інтеграції, який ще називають диференціацією. Договір про Європейський Союз запровадив диференціацію, яка визначена як «право на неучасть» в гармонізації. Саме це право дозволяє країнам-членам залишатися поза гармонізацією у сфері соціального (Соціальний договір і протокол) й Економічного та валютного союзу. Другий спосіб можна сформулювати як просунуту співпрацю в рамках ЄС. Сама концепція посиленої співпраці була розроблена і знайшла своє закріплення в засновницьких актах ЄС ще до їх «оновлення», однак це відбулося порівняно недавно [5]. Вона виходить із можливості і доцільності узгодження єдиної політики, здійснення програм і заходів інтеграційного характеру з опорою на інститути та органи ЄС, створення в цих цілях необхідних спеціалізованих структур без обов'язкової участі в цій діяльності всіх держав — членів ЄС. Фактично диференціація та посилена співпраця дуже тісно пов'язані між собою. Можна говорити, що суть обох способів полягає в такому, хто хоче і може, той бере участь, за умови, що учасників достатньо багато, а посилена співпраця спрямована на загальні інтереси ЄС. Фактично механізми просунутої співпраці опрацьовувались достатньо довго, перш ніж одержали правове оформлення. Багато критиків говорили про нове розділення Європи, а правозахисники відзначили розділ Європи на два класи.

Зі вступом до ЄС країн Центральної і Східної Європи вимоги ЄС до їх валютної політики не знизилися. Відомі чотири критерії зближення, які передбачені в ст. 119 Договору про функціонування Європейського Союзу [6, с. 269].

У свій час Амстердамський договір запровадив можливість посиленої співпраці, яка ще становить принцип «флексибільності» [7]. Таким чином, механізм просунутої співпраці являє собою сукупність правил і процедур, в рамках яких здійснюється делегування ЄС додаткової компетенції з боку окремих держав-членів цієї організації. Значення даного механізму, очевидно, зростатиме з часом у зв'язку з процесом збільшення кількості держав-членів і відповідно зі зростанням внутрішньої неоднорідності ЄС.

Питання просунутої співпраці знайшли своє відображення в Договорі про Європейський Союз (розділ IV) і в Договорі про функціонування Європейського союзу (розділ III частини 6). Так, Договір про функціонування Європейського Союзу закріпив такі основоположні принципи посиленої співпраці [6, с. 378]:

1) кожна посилена співпраця повинна відповідати Договору і праву Союзу (абз.1 ст. 326). Таким чином, ми бачимо закріплення одного з найважливіших принципів правової держави — законності, тобто будь-який нормативний акт, будь-яка дія або рішення держав — членів ЄС повинні базуватися на Договорі (Основному законі) і не суперечити йому;

2) така співпраця не повинна завдавати збитку внутрішньому ринку або економічній, соціальній або територіальній єдності (абз. 2 ст. 326). Даним принципом гарантуються єдність і цілісність економічного простору ЄС, усередині якого не можуть відновлюватися митниці або інші бар'єри. Просунута співпраця не повинна також перешкоджати зусиллям ЄС по досягненню на всьому його просторі, по можливості, однакового рівня життя і добробуту людей, тобто сприяє розбудові регіональної політики ЄС;

3) посилена співпраця не повинна створювати перешкод або дискримінації в торгівлі між державами-членами і не породжує спотворень конкуренції між ними (абз. 2 ст. 326), тобто направлена на захист єдності економічної території ЄС;

4) кожна посилена співпраця повинна поважати повноваження, права і обов'язки тих держав-членів, які не беруть в ній участі (ст. 327), а інші держави-члени не повинні ускладнювати її реалізацію для держав-членів, що беруть участь у співпраці (ст. 327);

5) посилена співпраця може здійснюватися в будь-якій сфері суспільного життя, крім сфер виняткової компетенції і спільної зовнішньої політики і політики безпеки (ч. 1 ст. 329). Сфери виняткової компетенції ЄС, які вилучені з ведення держав-членів і здійснюються Союзом на всій його території, цілком очевидно, не можуть бути об'єктом делегування або обмеження з боку окремих країн;

6) посилена співпраця є відкритою для всіх держав-членів, якщо вони відповідають умовам участі, визначеним європейським рішенням, яке зумовлює таку співпрацю. Вона також є відкритою для них в будь-який інший час, за умови, що вони, окрім вищезазначених умов, дотримуватимуться актів, вже установлених в рамках співпраці (ч. 1 ст. 328). Відвертість — принцип, що слугує ключовою умовою, яка забезпечує повноцінний характер інтеграції усередині ЄС.

У Лісабонському договорі (2007 р.) зазначено, що із зміною ситуації, зокрема із зміною уряду, держава-член не може змінити своє рішення, тобто з часом просунута співпраця окремих країн перетворюватиметься на інтеграцію для всіх, а рішення інститутів, що беруть участь в цій сфері, — в джерела права для всього ЄС.

Цікавим став той момент, що в Договорі про Європейський Союз йдеться про такий принцип, коли просунута співпраця має «об'єднувати як мінімум вісім країн-членів». Спочатку (у редакції Амстердамського договору) порогова величина була встановлена у відносному виразі: більшість держав-членів (тобто 8 з 15), але з урахуванням розширення Союзу склалася ситуація, коли в просунутому співробітництві беруть участь менше третини держав-членів (8 з 27). У Лісабонському договорі (2007 р.) підкреслюється, що співпраця відповідно до ст. 328 Договору про функціонування ЄС відкрита всім державам-членам у будь-який час. У Договорі про ЄС зазначено, що Рада ухвалює рішення, що дозволяє посилену співпрацю як крайній засіб за

умови, що у такій співпраці візьмуть участь щонайменше дев'ять держав-членів.

Основну роль в механізмі посиленої співпраці відіграють Рада і Комісія, які згідно з ст. 329 Договору про функціонування Європейського Союзу мають забезпечувати узгодження дій в рамках просунутої співпраці, а також їх узгодженість з іншими політиками Союзу і, відповідно, співпрацюють для досягнення цієї мети.

Процедура введення в дію механізму просунутої співпраці включає три етапи:

1) ініціатива зацікавлених держав-членів, коли вказана ініціатива оформляється у вигляді «запиту», в якому указуються цілі і завдання передбаченої просунутої співпраці і який надається головному виконавчому органу ЄС — Комісії;

2) Комісія вивчає «запит» і направляє пропозицію Раді. Проте слід зазначити, що Комісія володіє правом вето, хоча при цьому вона повинна поінформувати зацікавлені держави-члени і вказати причини своєї відмови;

3) дозвіл на просунуту співпрацю дає Рада після консультації або з відома Європарламенту. У дозволі Ради вказуються питання, які становлять предмет просунутої співпраці в конкретному випадку. Дозвіл оформляється рішенням.

За Лісабонським Договором (2007 р.) передбачено також і ті випадки, коли держави-члени, які спочатку не побажали брати участь і просунутій співпраці, але згодом змінили своє рішення, можуть приєднатися до даного механізму. Ця держава мала повідомити про свій намір Раді Міністрів і Комісію. Комісія впродовж 4 місяців з дати отримання такого повідомлення підтверджує участь відповідної держави-члена. Вона констатує, у разі потреби, що всі умови, які необхідні для участі, виконані, і встановлює перехідні положення, які вважає потрібними для застосування правових актів, що вже встановлені у сфері просунутої співпраці (ст. 331 Договору про функціонування Європейського Союзу). Проте, якщо Комісія вважатиме, що певні умови участі не були виконані, вона вказує на положення, які слід прийняти для виконання цих умов, і встановлює крайній термін для перегляду запиту (ч. 1 ст. 331).

Фінансування заходів диференціації та посиленої співпраці не може проводитися з єдиного бюджету Європейського Союзу, оскільки це було б несправедливо, тому що доходи бюджету поступають зі всіх країн-членів ЄС, а в посиленій співпраці бере участь лише їх частина.

Таким чином, сьогодні саме Лісабонський договір (2007 р.) встановлює можливість посиленої співпраці у вигляді реалізації принципу гнучкості, який уможлиблює:

1) посилену співпрацю, яка дозволяє щонайменше дев'ятьом державам-членам співпрацювати в галузі невиключної компетенції;

2) постулат, що посилена співпраця спрямована на розвиток цілей Союзу;

3) положення, що просунута співпраця можлива за умов, що дана співпраця не створює перешкод на спільному ринку;

4) постулат, що посилена співпраця не може стосуватися торгівлі між державами-членами або загрожувати конкуренції між ними;

5) положення, що інші держави-члени пізніше можуть приєднатися до просунутої співпраці, що запобігає евентуальному створенню «твердого ядра».

Слід відзначити, що в інноваційній діяльності ЄС значимість також має принцип субсидіарності. Його можна розглядати як принцип, за допомогою якого реалізується публічне право в ЄС, в тому числі і в зазначеній політиці. Принцип субсидіарності на практиці використовується в тому випадку, коли необхідне державне регулювання.

Визначення субсидіарності стосовно питання розмежування сфер діяльності національних і наднаціональних властей міститься в Договорі про Європейський Союз. В ЄС принцип субсидіарності був введений в засновницькі договори ще в 1992 році (преамбула Договору про ЄС і ст. 5 Договору про заснування Європейських Співтовариств). Принцип субсидіарності передбачає, щоб всі питання, які можуть розв'язуватися безпосередньо на місцях, повинні бути у віданні органів нижчого рівня влади. На регіональний, загальнодержавний і, далі, наддержавний рівень повинні передаватися лише ті повноваження, які не в змозі ефективно реалізувати більш нижчий рівень публічної влади. Владна вертикаль, таким чином, будується від низу до верху.

Принцип субсидіарності також нерідко називають ще принципом доповнення, тобто верхні рівні публічної влади доповнюють нижні, ближчі до людей. Інтеграція і поступова централізація політичної влади в руках наднаціональних органів ЄС ні зараз, ні у далекому майбутньому не повинні привести до гіперцентралізації, коли всі незначні питання розв'язуватимуться союзними інститутами. Згідно ч. 3 ст. 5 даного Договору (абз. 1): «у сферах, що не належать до його виключної компетенції, Союз діє лише якщо та у такому обсязі, в якому держави-члени не можуть належним чином досягти цілей запропонованого заходу на центральному, регіональному або місцевому рівнях, а натомість це краще здійснити на рівні Союзу з огляду на масштаби або результати запропонованих заходів». З процитованої норми, а також зі спеціального протоколу № 2 «Про застосування принципів субсидіарності і пропорційності» впливає наступне:

По-перше, принцип субсидіарності розповсюджується тільки на сферу сумісної компетенції ЄС і держав-членів, тобто стосовно питань, які можуть розв'язуватися і на національному, і наднаціональному рівні. Якщо ухвалення конкретного рішення (наприклад, встановлення єдиного митного тарифу) відноситься до виняткової компетенції ЄС, то принцип субсидіарності не діє, оскільки в цій області держави-члени не мають права приймати власні акти.

По-друге, принцип субсидіарності, як він визначений в ст. 5 Договору

про ЄС, сам по собі не розмежовує повноваження органів ЄС і держав-членів по сферах спільних повноважень. Він виступає саме як принцип діяльності Союзу, тобто адресований інститутам ЄС, а не державам-членам.

По-третє, реалізація принципу субсидіарності здійснюється інститутами ЄС перш за все в рамках правотворчої діяльності. Якщо предмет майбутнього правового акту або іншого рішення відноситься до сумісної компетенції (тобто рішення може ухвалюватися і ЄС, і державами-членами індивідуально), то, перш ніж приймати документ, необхідно провести своєрідний тест на виконання «обох аспектів принципу субсидіарності». Виникає питання щодо вирішення проблеми державами-членами самостійно. Позитивна відповідь означає, що ЄС повинен утриматися від втручання.

Якщо відповідь негативна, то необхідно щоб держави-члени змогли не тільки ефективно вирішити проблему, але і повинна бути максимальна ефективність зусиль з боку Союзу. Коли друге питання одержує відповідь «немає», ухвалення рішення повинне залишитися за державами, навіть в тому випадку, якщо їх зусилля недостатньо ефективні (оскільки Союз при відповіді на друге питання не зміг довести, що справиться з проблемою краще). У разі позитивної відповіді на друге питання Союз може приступати до підготовки законопроекту.

Виконання пропозиції реалізує спочатку Комісія як «монопольний» суб'єкт законодавчої ініціативи в ЄС. Після чого отримані нею результати оцінюються Європарламентом і Радою при затвердженні відповідного акту. Відповідність ухваленого рішення вимогам принципу субсидіарності звичайно коротко вказується в преамбулах нормативних актів ЄС. Принцип субсидіарності не дає державам-членам підстав не виконувати рішення Союзу. Якщо окремі або навіть всі держави-члени вважають, що вони могли справитися з проблемою самостійно і зробити це не гірше за Союз в цілому, вони проте через принцип верховенства права ЄС зобов'язані повністю і беззастережно виконувати ухвалене рішення.

З урахуванням викладеного вище можна говорити, що в країнах — членах ЄС законодавство в інноваційній сфері умовно можна поділити на два блоки. Один з яких, що стосується правової охорони технологій, представлений у вигляді пакету законів щодо інтелектуальної власності, в тому числі і на інноваційні продукти. Інший блок, що регулює трансфер технологій і забезпечує контроль над виконанням контрактних та інших зобов'язань, представлений законами про конкуренцію, зазвичай спрямованими на обмеження контрактних домовленостей, що зазіхають на свободу торгівлі. Закони про конкуренцію, що діють у європейських країнах, ґрунтуються на широких повноваженнях, наданих законодавством. Інтерпретують і контролюють виконання цих законів, в першу чергу, адміністративні агентства, а судові органи зберігають за собою наглядові функції. Так, податкове право ЄС у вузькому розумінні — це

система юридичних норм у сфері оподаткування, встановлена установчими договорами, нормативно-правовими актами інституцій ЄС, рішеннями Суду Європейського Союзу відповідно до загальних принципів права, застосовуваних до податкових відносин, та які підлягають обов'язковому застосуванню на території держав-членів. Вона поширюється на наднаціональне фінансування інноваційних проектів. В той же час національне податкове право держав-членів Союзу — система правових норм у сфері оподаткування, встановлена законодавчими нормативно-правовими актами кожної держави-члена, які не суперечать нормам наднаціонального податкового права, а також загальні принципи права, застосовуються у цих державах до податкових відносин, а також рішення національних судів, що застосовуються як прецеденти в питаннях оподаткування тощо.

Антимонopolьне європейське право базується на двох принципах — заборона монополій та регулювання їхньої діяльності. При застосуванні першого принципу монополія забороняється, якщо держава-член намагається посісти монополієне місце на ринку. Відповідно до другого принципу створення монополій не заборонено, якщо їхня діяльність не суперечить антимонопольному законодавству. Наприклад, в рамках ЄС заборонені угоди, які обмежують або контролюють виробництво, ринки, технічний розвиток, інвестиції (зазначене не розповсюджується на окремі типи угод щодо НДДКР). Протиправним вважається також зловживання домінуючим становищем на ринку. Наприкінці 2000 р. Європейська комісія створила жорсткішу процедуру отримання дозволів на угоди з поглинання й злиття компаній. В країнах ЄС існують різні джерела правового регулювання запобігання недобросовісній конкуренції й монополістичній діяльності: в Австрії, Іспанії, ФРН, Швейцарії — окремі антимонопольні закони; в Італії, Франції — антимонопольні закони й загальні норми цивільного права, у Великій Британії — антимонопольні, антитрестівські й судові закони. На загальноєвропейському рівні спостереження за виконанням антимонопольного законодавства ЄС покладено на Комісію ЄС, Раду, Суд ЄС.

Таким чином, в ЄС зберігається свобода обрання кожною країною засобів і форм реалізації узгодження власного інноваційного права з правом Союзу. У багатьох випадках директиви тільки окреслюють певні стандарти, залишаючи значну частину питань правового регулювання на розсуд держав. В той же час ЄС і країни-члени прикладають значні зусилля на інституційному рівні в створенні умов для зміцнення інноваційного наддержавного і національного законодавства з гнучким використанням посиленої співпраці, диференціації і субсидіарності для максимальної ефективності коштів сторін, які витрачаються на реалізацію інноваційних програм і підтримку інноваційних структур.

Література

1. Атаманова Ю. Є. Господарсько-правове забезпечення інноваційної політики держави : монографія / Ю. Є. Атаманова. — Х. : ФІНН, 2008. — 424 с.
2. Василенко М. Д. Господарсько-правовий досвід ЄС в інноваційному розвитку: створення технопарків (технополісів) / М. Д. Василенко // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство. — 2008. — Вип. 461. — С. 57–62.
3. Василенко М. Д. Правове обмеження суверенітету держав-членів в рамках Європейського Союзу / М. Д. Василенко // Наукові праці Одеської національної юридичної академії. — О. : Юрид. л-ра, 2005. — Т. 4. — С. 80–88.
4. Чувпило А. А. Хозяйственное право зарубежных стран : учеб. пособ. для юрид. спец. вузов / А. А. Чувпило. — К. : УМК ВО, 1992. — 219 с.
5. Василенко М. Д. Диференціація та просунута співпраця у рамках Європейського Союзу / М. Д. Василенко // Наукові праці Одеської національної юридичної академії. — О. : Юрид. л-ра, 2006. — Т. 5. — С. 268–275.
6. Европейский Союз: Основополагающие акты в редакции Лиссабонского договора с комментариями. — М. : ИНФРА-М, 2008. — 698 с.
7. Treaty of Amsterdam Amending the Treaty on European Union, the Treaties Establishing the European Communities and Related Acts. — Official Journal, C 340, 10 November 1997 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/en/treaties/dat/11997D/htm/11997D.html>

Анотація

Василенко М. Д. Просунута співпраця, диференціація та субсидіарність в правовій основі інноваційного регулювання в країнах — членах ЄС. — Стаття.

Стаття присвячена розгляду, яким чином посилена співпраця, диференціація та субсидіарність впливають на інноваційний розвиток окремих країн-членів та ЄС в цілому. Доведено, що в ЄС існує свобода обрання кожною країною засобів і форм реалізації узгодження власного інноваційного права з правом Союзу. В ЄС і країнах-членах створюються умови для зміцнення інноваційного наддержавного і національного законодавства з гнучким використанням просунутої співпраці, диференціації і субсидіарності для максимальної ефективності коштів сторін, які витрачаються на реалізацію інноваційних програм і підтримку інноваційних структур.

Ключові слова: просунута співпраця, диференціація, субсидіарність, ЄС, країни-члени, інновації, регулювання.

Аннотация

Василенко Н. Д. Продвинутое сотрудничество, дифференциация и субсидиарность в правовой основе инновационного регулирования в странах — членах ЕС. — Статья.

В работе показано, каким образом продвинутое сотрудничество, дифференциация и субсидиарность влияют на инновационное развитие отдельных стран-членов и ЕС в целом. Доказано, что в ЕС существует свобода выбора каждой страной средств и форм реализации согласования собственного инновационного права с правом Союза. В ЕС и странах-членах создаются условия для укрепления инновационного надгосударственного и национального законодательства с гибким использованием продвинутого сотрудничества, дифференциации и субсидиарности для максимальной эффективности денежных средств сторон, расходуемых на реализацию инновационных программ и поддержку инновационных структур.

Ключевые слова: продвинутое сотрудничество, дифференциация, субсидиарность, ЕС, страны-члены, инновации, регулирования.

S u m m a r y

Vasylenko M. D. Advanced cooperation, the differentiation and subsidiarity in the legal basis of the innovative management in the member states of the EU. — Article.

In the paper it is shown, how the advanced cooperation, the differentiation and subsidiarity impact on the innovative development of the individual member states and the EU as a whole. It is proved that in the EU there is a freedom of choice for each state of the means and forms of realization of harmonization of their own innovative law with law of the Union. In the EU and member states there were created the conditions for strengthening the innovative legislation on the suprastate and national levels with the flexible use of advanced cooperation, differentiation and subsidiarity in order to maximize the effectiveness of monetary funds of the parties, spent on the implementation of the innovative programs and support of the innovative structures.

Keywords: advanced cooperation, differentiation, subsidiarity, EU, member states, innovation, regulation.